Kelmtejn Mill-Caritas Malta Epilepsy Association.

Lulju 2004. **Nru. 15.**

Avvizi

Fl-ahhar laqgha generali annwali gie elett il-kumitat gdid ghas-snin 2004-06.

Il-membru eletti huma:

President		- Mario Dimech
Segretarja		- Victoria Dimech
Tezorier		- Louis Vella
	asst.	- Frank Portelli
P.R.O.		- Alexis Borg
	asst.	- Connie Baker
Rapp. Zghazagh		- Joe Camilleri
	asst.	- Matthew Attard
Co-opted member		- Manuel Camilleri

Fl-ewwel laqgha tal-kumitat gew diskussi l-laqghat li jsiru ghal membri. Gie deciz li kull xahrejn ikollna mistieden biex jaghti tahdita fuq xi suggett partikulari u fil-laqghat l-ohra jsiru workshops fuq is-suggett li jkun gie ttrattat.

Gie deciz ukoll li n-news letter tigi ppublikata kull tlett xhur.

Il-Laqgha ghall membri kollha li jmiss ser issir **fl-10 ta' Settembru 2004 fis-6.00pm** gewwa l-Caritas, il-Furjana.

F'din il-laqgha ser ikellimna Dr. Martin Micallef, Psikologu.

Il-Kontribut taghkom

Niehdu gost li l-ewwel nett narawkom ghal laqghat u jekk ikollkom xi kummenti jew suggerimenti ghadduhomna biex kemm jista' jkun ahna nahdmu fuq dak li tixtiequ intom.

Ringrazzjamenti

Nixtiequ niehdu din l-opportunita biex nirringrazzjaw lis-Sur Godwin Cachia u lis-Sinjorina Anna Debattista li kienu membri tal-kumitat ghax xoghol siwi u kontinwu li taw ghal diversi snin fl-ghaqda taghna. Grazzi mill-qalb u awguri ghal futur.

L-Epilessija minn Dejjem Ezistiet

Kwazi l-ebda kondizzjoni ma tmur lura fl-istorja medika daqs l-epilessija. Huma

hafna l-affarijiet li jindikaw li din il-kundizzjoni kient taghmel parti mill-bniedem sa mill bidu nett. Fil-letteratura ta' Sahmita bejn 4500 u 1500 Q.K kienu jsejhula ASPAMARA li tfisser 'titlef il-konoxxenza.

F'Wahda mill-kitbiet ta' Babilonja ta zmien 2000 Q.K.li tinsab fil-Muzew ta' Londra insibu deskrizzjoni tajba tad-diversi tipi ta' Epilessija kif nafuhom illum. Dak iz-zmien kienu jahsbu li din il-kindizzjoni kienet assocjata ma spirti l-aktar hziena u ghalhekk kienu jtaqqbu ir-ras biex l-ispirti hziena johorgu mill-bniedem.

Il-Kelma Epilessija gejja wkoll mill kelma griega 'epilambanein' li tfisser 'tahkem' jew 'tahtaf'. Ghaldaqstant l-epilessija nistghu nghidu li hi hakma fuq il-mohh. Peress li hemm hafna tipi differenti ta epilessija, jien se nitkellem fuqha in generali.
L-Epilessija kienet u ghada l-aktar kondizzjoni kronika li hawn. B'rata ta 0.5% ifisser li f'Malta hawn ta l-anqas 2,000

persuna milquta bl-Epilessija, ghalkemm ghad m'hemmx statistika ufficcjali.

Definizzjoni ta' l-epilessija

Meta persuna ikollha diversi 'hakmiet' ta epilessija nghidu li dik il-persuna hija epilettika.

Attakki tal-epilessija huma hafna mill-forom patologici ta' reazzjoni li tista ssehh fil-mohh. Hi r-reazzjoni tal-mohh jewreazzjoni ta stimuli irritanti, disturbanti jew li jaghmlu hsara Din ir-reazzjoni ghal dan l-istimolu tkun akkumpanjata minn process imqanqal minn elettriku kimiku bejn celloli u nervituri tal-mohh.

Dan il-process patologiku isehh meta f'daqqa wahda numru kbir ta nervituri tal-mohh jigu stimulati u jikkawzaw differenza fil-vultagg bejn in-nervituri u c-celloli. Din id-differenza fil-vultagg tigi sparata f'daqqa u tohloq tempesta fil-mohh jew biex inkunu aktar semplici qisu 'inqata fuse tad-dawl' fil-mohh.

Jekk persuna ikollha attack epilettiku wiehed biss, dan ma jfissirx li din il-persuna hija epilettika. Persuna tigi ddikjarata epilettika jekk l-attakki jkunu aktar minn wiehed. L-epilessija hi disabilita kronika li tista ddum is-snin imma mhux bilfors tibqa ghall ghomor ta' bniedem.

Gwida Ghall-Genituri (L-ewwel Parti)

Hafna drabi l-ewwel esperjenza ta' l-epilessija ssehh qabel l'eta' ta' 20 sena. Kun af li jekk xi hadd min uliedek ghandu l-epilessija, M'INTIX WAHDEK! Illum hemm cans kbir li kundizzjoni taghhom tista' tigi kkontrollata sew.

Epilessija fit-tfal tista' tkun ta' diversi tipi, qawwa u gravita' apparti li tista' tkun ukoll effett ta' xi problemi ohra. Jekk tkun epilessija 'straightforward' u bla ebda komplikazzjonijiet, it-tfal ikun jistghu jghixu hajja prattikament normali bi ftit prekawzjonijiet ta' safety. Ikunu jistghu jiehdu sehem fi sports, ghawm, loghob ecc. Kultant pero' l-kundizzjoni tista tkun aktar gravi u t-tfal ikun jinhtiegu kura aktar fit-tul u jkollhom bzonn aktar sapport minn ta' madwarhom.

Hafna nies jahsbu li l-epilessija hija effett ta' xi dizabilita fizika jew mentali, fil-fatt hafna tfal bl-epilessija ghandhom l-istess livell ta' inteligenza u abilitajiet daqs tfal ta' l-istess eta'.

Kultant tfal b'dizabilitajiet fizici u mentali jkollhom attakki epilettici, imma fil-fatt huma dawn l-istess dizabilitajiet li jikkawzaw l-epilessija u mhux bil-kuntlarju!

Il-Genituri ghandhom Tort?

Hafna drabi l-genituri jhossuhom imtaqqla bil-piz li setghu kienu huma l-kawza li uliedhom ghandhom l-epilessija, u jghaddu hafna zmien jahsbu x'setghu ghamlu huma hazin. Dan huwa mod hazin hafna kif tahseb. Generalment l-epilessija hija misteru ta' kif tibda u int ma kellek ebda tort.

Kif Tinduna bl-Epilessija Fit-Tfal

Hija esperjenza kemmxejn tal-biza tara lil xi tifel jew tifla min uliedek taht l-ewwel attakk tal-epilessija. Madankollu, importanti li **zzomm il-kalma** biex tkun tista' tiddiskrivi sew x'gara lit-tabib. L-Epilessija hija difficli biex tigi dijanjostikata u mhux dejjem ikun car jekk it-tifel jew tifla kellhomx attakk epilettiku. Jekk it-tifel jew tifla taqa' b'xi sturdament hi x'inhi r-raguni, kellem tabib. It-tfal bhall adulti jistghu ikollhom attakki generalizzati jew parzjali. Kundizzjonijiet ohra jistghu ikunu jixbhu lil epilessija u ghalekk hu importanti li t-tabib jeskludihom. Dawn jinkludu konvulzjonijiet minhabba deni, u meta jkollhom attakk li jieqfu jiehdu n-nifs.